

Eleonorafalken snurrade runt vid Beijershamn under tio minuter.

Foto: Fredrik Ellin

Eleonorafalk vid Beijershamn

MEGA-ARTER

Sjunde augusti var Kalmarskådarna Fredrik Ellin, Harald Persson och Olle Björnelid över på Öland för att spana in vadare vid Beijershamn. De hade hunnit till basen på piren när plötsligt alla vadare lyfte från maden. En rova antog alla tre och lyfte handjagarna. Fredrik fick in en stor falk ute vid revlarna.

– Pilgrimsfalk var min första tanke, men när jag fick in den i tuben var det ingenting som stämde. Varken färg eller kroppsform.

– Vi kunde konstatera att det var en mycket mörk falk och snart såg vi de mörka undre vingtäckarna, det helmörka huvudet och den gula vax-

Fredrik, Olle och Harald – mungiporna dock något högre idag.

huden vid näbbasen, berättar Fredrik Elin.

– När en lärkfalk gled upp mot falcken och gjorde ett utfall trillade poletten definitivt ner. Eleonorafalk!

– Falken, som nu började skruva, var säkert en och en halv gång större än lärkfalken.

Efter några minuter började eleonorafalken – troligen en 3K-fågel på grund av stretchat bröst – sakta dra sig söderut jagande svalor. De kunde följa den ända till den var en bra bit söder om Haga park. Då hade de sett den under ca tio minuter och som närmast på 300 meters håll.

Rixlarmer gick medan de fortfarande såg fågeln och skådarna som befann sig på Öland placerade sig raskt på strategiska platser längs kusten söder om Haga park. Men eleonorafalken dök aldrig upp.

Kommentar: Det finns tidigare nio godkända fynd av eleonorafalk i Sverige. Tre av dem har gjorts på Öland.

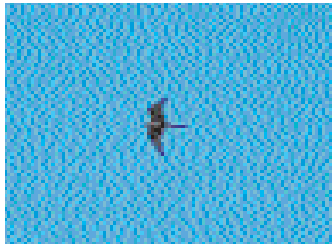

Foto: Fredrik Ellin

På plats, men dippade

Samtidigt som Ellin & Co stod och tittade på eleonorafalken befann sig Måns Grundsten, Mattias Gerdin och Stefan Ettestam vid gömslet i norra delen av Beijershamn.

– Vi såg uppfloget och förmodade att en havsörn var orsaken. Mattias yttrade "bra, då kan vi gå igenom alla vadare och ånder", berättar Måns.

Efter att ha kollat igenom flockarna fortsatte de söderut. I höjd med norra tornet burrade det i fickorna. Eleonorafalk, stationär, rörlig.

– Men vad fasen. Det är ju HÄR!

Måns, Mattias och Stefan sprang ner mot piren där de mötte Ellin & Co med mungiporna uppe vid örnen.

– Bara en minut innan vi kom fram försvann eleonorafalken bakom skogsriddan ned mot Haga park, konstaterar Måns.

– Idag ångrar vi naturligtvis att vi inte kollade vad som orsakade uppfloget, säger Måns som ironiskt nog tog en bild när allting lyfte.

Någonstans utanför bilden ligger eleonorafalken!

Uppfloget.

Foto: Måns Grundsten

Ny art för Sörmland. Den större beckasinsnäppan stannade i fem dagar.
Foto: Bister

Större beckasinsnäppa i Sörmland

Den 13:e och en fredag dessutom. Men för Göran Andersson, Niklas Elfving och Per Flodin blev augustidagen en turdag. Efter att ha kommunkrysat försärla i Flens kommun och återsett den svartnäbbade islommen på samma plats begav de sig till Vadsjön för att titta på en myrsnäppa som Göran ville ha på årslistan.

De hittade myrsnäppan, men snabbt fokuserades intresset på en annan vadare, en beckasinsnäppa som för säkerhets skull larmades ut som större, artbestämning osäker. Då var klockan runt 18.

Inom bara några timmar hade ett stort antal skådare anlant och beckasinsnäppan kunde med hjälp av noggranna studier och bra litteratur bestämmas till en större. Detta trots att Stefan "Den Onde" Oscarsson skämtsamt forecheckade med orden: "Tänk offensivt grabbar, det är väl en mindre!"

Snäppan sågs fram till kvällen den 18 augusti då den lyfte och tog höjd.

Som en parentes kan nämnas att Anna Karlsson upptäckte en tuvsnäppa på samma lokal den 15 augusti.

...och överflygande i Bohuslän

Peter Backman och två skådare spanar av vadarstranden i Haby bukt i Bohuslän söndagen 12 september när de hör ett märkligt läte några gånger bakom sig. Över dem

flyger en beckasinsnäppa som Peter får in i tuben. Han ser att fågeln har en grov och lång näbb och antydning till ögonstreck. Eftersom de ser fågeln snett underifrån får de dock aldrig se ryggen.

– När den passerat såg den ut att falla öster om Haby bukt. Inte förrän vi kom hem kopplade vi ihop lätet med fågeln som flög över oss, säger Peter Backman.

Lätet de hört stämde klockrent in på större beckasinsnäppa.

Det är oklart vart fågeln tog vägen. Ingen letade den dagen och efter vad Peter Backman tror var det ingen som gjorde det dagen efter heller.

Kommentar: Två fynd av större beckasinsnäppa samma år är ovanligt, då det tidigare bara noterats 12 fynd av 13 fåglar totalt. Årets fynd är de första för såväl Sörmland som Bohuslän. Halland är annars det landskap som står med klart flest fynd av större beckasinsnäppa, nämligen åtta stycken.

Foto: Göran Andersson

Gäckande gråsnäppa

Göran Altstedt upptäckte på kvällen 29 augusti en skum vadare i en flock med grönbenor när han skådade i Snäckviken utanför Nyköping. Fågeln jizz avvek från tringavadarna, men till en början gjorde motljuset en säker bestämning omöjlig.

Efter hand gick solen i moln och han kunde då konstatera att fågeln var ljus otecknad, kortbent, men med längre näbb än en kustsnäppa.

Han ringde till Göran Andersson som hjälpte till med litteratur, när plötsligt alla vadare flög upp. Göran Altstedt hann konstatera att den

saknade vingband och hörde även ett tvåstavigt läte.

– Jag lyssnade av ljudfiler från nätet på kvällen och tycker det jag hörde stämmer väldigt bra på sibirisk gråsnäppa, säger han.

Tyvärr återvände bara de tre sällskapande grönbenorna till Snäckviken. Av gråsnäppan fanns inte ett spår. Göran hade då studerat fågeln 30 till 45 minuter. Några skådare från Nyköpingstrakten hjälpte till att eftersöka snäppan under kvällen, men utan resultat.

Inte heller dagen därpå kunde den hittas av den handfull skådare som då letade i området.

Kommentar: Sveriges andra fynd om det godkänns. Det första i följd från Öland, en fågel som sågs av 11 medlemmar.

Larmet om vadarsvalan kom på en söndagmorgon, vilket innebar att många kunde skaka sig loss för en tur till Norduppland. Foto: Bister

För det mesta stod fågeln på stranden och tjurade, men då och då gjorde den korta flyguppvisningar. Foto: Bister (t v) och Lars Friberg (t h)

Svartvingad vadarsvala vid Ledskär

Bröderna Thomas och Kenneth Pless stod i fågeltornet vid Ledskär i Norduppland på morgonen åttonde augusti. De ville göra en sista koll av några vadare som stod mer eller mindre dolda i gräset vid stranden. De klev ner från tornet och närmade sig stranden. Då fick Thomas syn på en fågel som han bara såg ryggen på. Men så vände den på huvudet och Thomas skrek "VADARSVALA".

– Sedan såg vi bara ryggen igen och vi tyckte båda att den såg väldigt liten ut. Vi började vela lite. Men så vände den åter på huvudet. Inget tvivel om saken, berättar Thomas.

– Det var en vadarsvala, men vilken art? Vi ringde till Per-Johan Ulfendahl som i sin tur ringde till Mikael Nord som larmade ut den som obestämd vadarsvala.

Det gick några minuter, men sedan började fågeln putsa sig och bredde ut vingarna. Då kunde de båda konstatera att den saknade vit vingbak-kant och att vingundersidorna var svarta.

Eftersom det var en ny upplandsart var mängder av skådare snabbt på plats. För det mesta stod vadarsvalan stilla, men gjorde då och då en kortare flygtur. Man räknar med att minst 300 pers hann se den innan den via en åker innanför Ledskärsviken fortsatte söderut vid 18-tiden.

I och med vadarsvalan kunde Thomas Pless lägga ytterligare en upptäckt av en ny upplandsart till sin meritlista. År 1974 upptäckte han gyl-

lensparven vid Börrunge och 1987 korttålarcken vid Vendelsjön.

Kommentar: Det finns tidigare 20 godkända fynd av svartvingad vadarsvala i Sverige. Det har varit få dragbara svartvingade vadarsvalor under senare år. Bara 44 procent av klubbens medlemmar hade arten på sina listor före Ledskärsfågeln. Ett 40-tal C3-medlemmar kunde nu sätta ett nytt kryss i sin Sverigelista.

Foto: Henrik Jørgensen

Blåstjärt ringmärkt på Landsort

En blåstjärt fångades och ringmärktes på Landsort den 4 oktober. Den fastnade i ett av näten strax söder om fågelstationen.

– Det var en ungfågel och sedan den ringmärktes släppte vi den bakom stationen vid 09.30-tiden, berättar Henrik Jørgensen som var en av tre på stationen den dagen.

Ett tiotal Stockholmsskådare tog sig ut till ön, men fågeln var mycket svårsedd efter släppandet och alla lyckades inte se den.

Svartvingad vadarsvala, årets andra nya upplandsart efter styltlöparen i våras. Foto: Bister

Den svartnäbbade islommen hittade ett bra fiskevatten i Båven. Foto: Lars Friberg

Långstannande svartnäbbad islom

En riktig publikmagnet blev den svartnäbbade islom som under en dryg månad hade uppvisning i Sibroviken i sömländska sjön Båven. Lommen, som var i grann sommarträkt, upptäcktes av Leif Carlsson från Västerås när han inventerade storlommor i sjön i början av augusti. Den sågs ända fram till den 13 september. 71 C3-skådare har uppdaterat den som ny art på nätet,

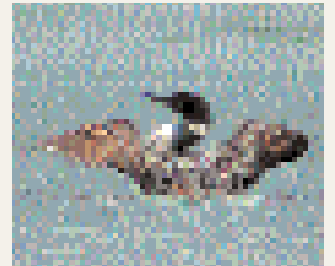

Foto: Göran Andersson

vilket innebär att den letat sig in bland Kungarter 2004.

Kom gärna och titta lite närmare på oss. Frågan är vilka som är mest nyfikna – prärielöparna eller skådarna. Foto: Bengt Kallenberg

Orädda prärielöpare

Två läckerbitar i form av juvenila prärielöpare kutade omkring på Schäferängarna på Öland 18 till 25 september till mångas glädje. Fåglarna var totalt orädda och bjöd på många fina fotochanser. Det var Mathias Karlsson från Västervik som gjorde upptäckten.

Det är faktiskt tredje gången som två juvenila prärielöpare uppenbarar sig samtidigt och alla tre gångerna har det varit på Öland. Första gången var 28 och 29 september 1996 vid Eckels udde och andra gången 10 till 14 september vid Ottenby 1999. Tidigare finns 46 fynd av 48 fåglar av denna amerikanska raritet.

De bägge prärielöparna var totalt orädda till glädje för fotograferna. Foto: Bengt Kallenberg